

FREDRIK BACKMAN

**ΟΣΑ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΞΕΡΕΙ
Ο ΓΙΟΣ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**

**ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΥΗΔΙΚΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΘΟΠΟΥΛΟΣ**

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

Fredrik Backman: *Όσα θα ήθελα να ξέρει ο γιος μου για τον κόσμο*

Τίτλος πρωτοτύπου:

Fredrik Backman: *Saker min son behöver veta om världen*

ISBN 978-960-04-5284-6

Μετάφραση από τα σουηδικά: Γιώργος Μαθόπουλος

Σκίτσα: Μαριέττα Μπριντζίκη

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη

Επιμέλεια-Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Fredrik Backman, 2012*

Published by agreement with Salomonsson Agency

© *Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2022*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

*Αφιερώνω το βιβλίο αυτό στη γιαγιά σου,
γιατί μου έμαθε να αγαπώ τις λέξεις.
Το αφιερώνω και σ' εσένα
για όλους τους υπόλοιπους λόγους.*

Στον γιο μου

Σου ζητώ συγγνώμη.

Για όλα όσα θα κάνω τα επόμενα δεκαοχτώ χρόνια. Για όλα όσα θα χάσω. Για όλα όσα δεν θα καταλάβω. Για όλα τα σημειώματα με ειδοποιήσεις για συνάντηση γονέων που δεν πρόκειται να μου δείξεις.

Για όλες τις φορές που θα σε κάνω να ντρέπεσαι. Για κάθε κατασκήνωση στην οποία θα συμμετέχω ως ενεργό μέλος ύστερα από αίτηση συμμετοχής. Για όλες τις κοπέλες που δεν θα θέλεις να καλέσεις για δείπνο στο σπίτι μας.

Γιατί θα φαντασιώνομαι και θα υποστηρίζω ότι η μαμά έκανε λάθος κι εγώ είχα δίκιο.

Για εκείνη τη φορά που το σχολείο σου θα καλέσει τους γονείς στους αγώνες μπρένμπολ,* κι εγώ θα τους πάρω πολύ στα σοβαρά. Γιατί θα αποκαλέσω ξεροκέφαλο τον δάσκαλό σου των μαθηματικών. Γιατί θα προσπαθήσω να χτυπήσω με ενθουσιασμό την παλάμη μου στις παλάμες των φίλων σου.

Γιατί θα αγοράσω μίνι μπας.

Γιατί θα φορώ σορτς.

Γιατί θα αργήσουμε την πρώτη φορά που θα είσαι καλεσμένος σε ένα πραγματικό πάρτι γενεθλίων. Γιατί θα τσαντίζομαι όταν θα έχει ουρά στην Γκρένα Λουντ. Γιατί θα λέω «Γεια σου, φίλε» στον υπάλληλο του καταστήματος που πουλάει σκέιτμπορντ. Για-

* Ομαδικό παιχνίδι που μοιάζει με το μπέιζμπολ και το κρίκετ. (Σ.τ.Μ.)

τί δεν θα καταλαβαίνω ότι προτιμάς να κάνεις γυμναστική παρά να παίζεις ποδόσφαιρο. Γιατί θα ξεχνάω να κλειδώνω την πόρτα του μπάνιου.

Για τα ταξίδια με τσάρτερ. Για το καουμπόικο καπέλο. Για την μπλούζα που θα γράφει «Οι πραγματικοί άντρες έχουν βάρος πάνω από 90 κιλά». Για την ομιλία μου στη γιορτή αποφοίτησής σου από το λύκειο.

Για όλες τις φορές που θα μεθάω και θα λέω το ανέκδοτο με τους δύο Ιρλανδούς σε μια βάρκα.

Σου ζητώ συγγνώμη για όλα αυτά.

Όμως όταν θα σε πιάνει η πιο μεγάλη τσαντίλα σου, θα ήθελα να θυμάσαι ότι για μένα θα είσαι πάντα το αγοράκι των ενάμισι χρόνων, που στεκόταν γυμνό στο χολ και χαμογελούσε με ορθάνοιχτο το φαφούτικο στόμα του κρατώντας στην αγκαλιά του ένα λούτρινο λιονταράκι.

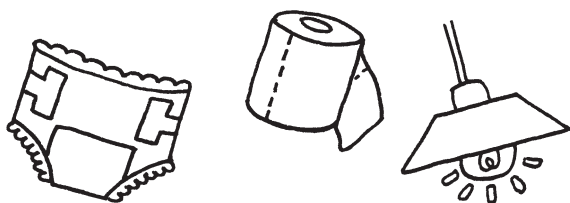
Όταν είμαι δύσκολος, όταν σε φέρνω σε αμηχανία, όταν γίνομαι άδικος, θέλω να φέρνεις στον νου σου εκείνη τη μέρα.

Τη μέρα που δεν ήθελες να μου πεις πού είχες κρύψει τα κλειδιά του αυτοκινήτου.

Και να θυμάσαι ότι εσύ άρχισες πρώτος.

Ο πατέρας σου

ΤΙ ΠΡΕΠΤΕΙ ΝΑ ΞΕΡΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΑΜΠΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΑΣ
ΠΟΥ ΕΜΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΑΝΙΧΝΕΥΤΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Ναι. Είμαι ο πατέρας σου. Νιώθω ότι έχεις αρχίσει να το καταλαβαίνεις.

Μέχρι τώρα ξεγλιστρούσες και μας αφήνες να κάνουμε όλη τη δουλειά, αλλά, απ' ό,τι έχω πληροφορηθεί, είσαι ενάμισι χρονών και κατά συνέπεια βρίσκεσαι σε μια ηλικία όπου μπορείς να αρχίσεις να μαθαίνεις διάφορα πράγματα. Διάφορα κόλπα. Και σου το λέω κατευθείαν, στέκομαι πολύ θετικά απέναντι σ' αυτό.

Γιατί θέλω να καταλάβεις ότι το να είσαι γονιός δεν είναι τόσο εύκολο όσο φαίνεται. Πρέπει να φροντίζεις για ένα σωρό πράγματα. Για τις τσάντες με τα είδη περιποίησης του παιδιού. Για τα παιδικά καθίσματα στο αυτοκίνητο. Για τα νανουρισματα. Για ένα ζευγάρι επιπλέον γάντια. Για τα κακά. Πάνω απ' όλα για τα κακά. Τον πρώτο χρόνο του βρέφους όλη σου η ζωή ως γονιού συνίσταται στην ενασχόληση με τα κακά.

Στην αίσθηση που σου δίνουν, στην παρουσία τους, στην απουσία τους. Στην ανακάλυψή τους. Στο άρωμά τους. Στην αναμονή σου ενόψει της έλευσής τους. Μιλάω σοβαρά· δεν μπορώ να σου εξηγήσω πόσο μεγάλο μέρος της ζωής του γονιού σπαταλιέται σ' αυτή την αναμονή.

«Θα φύγουμε τώρα; Εντάξει! Τα έκανε; Τι; Τι μου λες; Δεν τα έκανε; Διάολε! Εντάξει, εντάξει. Ηρέμησε, μην πανικοβάλλεσαι. Τι ώρα είναι; Να περιμένουμε να τα κάνει; Ή να ρισκάρουμε να φύγουμε ελπίζοντας ότι δεν θα τα κάνει πριν φτάσουμε εκεί; Το ρισκάρουμε! Εντάξει; Όχι; Κι αν τα κάνει όσο είμαστε στον

δρόμο; Έχεις δίκιο. Εντάξει. Σώπα λίγο να το σκεφτώ! Εντάξει, αλλά τι θα γίνει αν καθίσουμε να περιμένουμε και τελικά δεν τα κάνει; Να ρισκάρουμε να φύγουμε; Κι αν τα κάνει στον δρόμο εξαιτίας της καθυστέρησής μας, μετά θα λέμε: “Γαμώτο, αν είχαμε φύγει αμέσως, θα φτάναμε στον προορισμό μας πριν χέσει το μωρό!”»

Καταλαβαίνεις; Αυτό συμβαίνει συνέχεια όταν αναπαράγεται ο άνθρωπος. Όλη η καθημερινότητα στρέφεται γύρω από τη λογιστική της απόδευσης του μωρού. Ο γονιός αρχίζει να μιλάει χωρίς αναστολές για τα κακά του μωρού με ανθρώπους που του είναι άγνωστοι. Για τη σύστασή τους, το χρώμα τους, τις ώρες που έρχονται. Για τα κακά στα δάχτυλα. Στα υφάσματα. Για τα κακά που κολλάνε στους αρμούς ανάμεσα στα πλακάκια στο πάτωμα του μπάνιου. Κι ανοίγει ολόκληρη συζήτηση για το μεταφυσικό βίωμα που προκαλείται από τα κακά του μωρού. Καταλήγει σε μια ανάλυση πανεπιστημιακού επιπέδου. Όταν κάποιοι Ελβετοί ερευνητές βγήκαν στα μίντια και δήλωσαν ότι ανακάλυψαν άγνωστα μέχρι τότε σωματίδια τα οποία κινούνταν ταχύτερα από το φως, όλοι οι γονείς που είχαν μωρά κοιτάχτηκαν μεταξύ τους και είπαν: «Σίγουρα για τα κακά πρόκειται».

Και το χειρότερο δεν είναι τα ίδια τα κακά, αλλά το να μην ξέρεις. Να βλέπεις τους μορφασμούς στο πρόσωπο του παιδιού σου και να λες: «Μήπως... Μου φάνηκε ότι η μικρή... Μπορεί όμως να ήταν μια απλή γκριμάτσα, ε; Μπορεί μόνο να έκλασε, ε; Αχ, Θεέ μου, είμαστε μέσα σε αεροπλάνο της Ryan Air... Πες μου ότι η μικρή απλώς έκλασε!» Και βρίσκεσαι σε κατάσταση αναμονής για πέντε δευτερόλεπτα. Σου εγγυώμαι ότι είναι τα πέντε δευτερόλεπτα που κρατούν περισσότερο από οποιαδήποτε άλλα πέντε δευτερόλεπτα στο σύμπαν. Είναι δέκα χιλιάδες αιωνιότητες, και ανάμεσα στη μία αιωνιότητα και στην επόμενη υπάρχει ένα γαλλικό δράμα γεμάτο με τη χαρά της ζωής. Και μετά, στο τέλος, σαν σε σκηνή του *Matrix*, όπου ο χρόνος επιβραδύνεται,

έρχεται η μυρωδιά. Είναι σαν να σε χαστουκίζει ένας βρεγμένος σάκος τοιμέντο. Και η διαδρομή που κάνεις για να φτάσεις στο δωμάτιο όπου θα φροντίσεις το μωρό μοιάζει με εκείνη που έκαναν οι σκλάβοι στο Κολοσσαίο για να βγουν να παλέψουν με τα λιοντάρια. Σου ορκίζομαι ότι όταν βγαίνει ο γονιός από εκείνο το δωμάτιο, αισθάνεται σαν τους πολεμιστές που επέστρεφαν στη Ρώμη μετά τη νίκη τους επί των βαρβάρων, αλλά όταν μπαίνει στο δωμάτιο, μόνο ένα όνομα του ταιριάζει: *Gladiator*.*

Όταν μεγαλώσεις, θα σου μιλήσω για τα πρώτα κακά σου, τα λεγόμενα πρωταρχικά κακά. Τα κακά που κάνουν όλα τα μωρά την πρώτη μέρα μετά τον τοκετό. Είναι κατάμαυρα. Σαν να τα έχει κάνει το ίδιο το Κακό. Δεν αστειεύομαι.

Εκείνη η πρώτη αλλαγή πάνας ήταν το δικό μου Βιετνάμ.

Ίσως αναρωτιέσαι γιατί αναφέρομαι τώρα σ' αυτό το ζήτημα. Είναι επειδή θέλω να καταλάβεις τη συνάφεια που έχουν κάποια πράγματα μεταξύ τους. Τα κακά αποτελούν μέρος του κόσμου μας. Και σήμερα που το περιβάλλον και η βιώσιμη ανάπτυξη είναι τόσο σημαντικά, πρέπει να καταλαβαίνουμε ποιο ρόλο παίζουν τα κακά μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο. Ποια είναι η σημασία τους για τη σύγχρονη τεχνολογία.

Γιατί ο κόσμος δεν ήταν πάντα όπως είναι σήμερα. Υπήρχε μια εποχή όπου δεν είχαμε ηλεκτρονικά συστήματα και κομπιούτερ. Σκέψου ότι όταν ήμουν μικρός και έβλεπα μια ταινία και δεν ήξερα το όνομα κάποιου ηθοποιού, δεν υπήρχε τρόπος να το μάθω! Ήμουν αναγκασμένος να περιμένω μέχρι την επόμενη μέρα, να πάω στη βιβλιοθήκη και να το αναζητήσω. Ξέρω. Είναι εντελώς τρελό. Ή έπρεπε να τηλεφωνήσω σε κάποιο φίλο μου και να τον ρωτήσω, αλλά – δώσε προσοχή – μπορεί να χτυπούσε δέκα φορές το τηλέφωνό του και να διαπίστωνε ότι δεν ήταν στο σπίτι του. Τρομερό, ε;

* Μονομάχος. (Σ.τ.Μ.)

Ήταν άλλες εποχές. Όμως αργότερα κατέφθασε η σύγχρονη τεχνολογία. Το διαδίκτυο, τα κινητά τηλέφωνα, οι οθόνες αφής και τα ρέστα. Και όλα αυτά προκάλεσαν αφάνταστη πίεση στη γενιά μου όταν πια γίναμε κι εμείς γονείς. Το καταλαβαίνεις; Όλες οι προηγούμενες γενιές γονιών μπορούσαν να ρίξουν το φταίξιμο στο ότι «δεν ήξεραν». Αυτή ήταν η στάση των γονιών μας. Έπινες κρασί και παρ' όλα αυτά θήλαζες; «Δεν ήξερα ότι δεν έπρεπε». Μας άφηνες να τρώμε κουλουράκια κανέλας για πρωινό; Μας έβαζες να καθίσουμε στο πίσω κάθισμα χωρίς ζώνη ασφαλείας; Πήρες LSD όταν ήσουν έγκυος; «Μα σε παρακαλώ! Αφού δεν το ξέραμε! Αυτό έγινε τη δεκαετία του '70· τότε κανείς δεν το θεωρούσε επικίνδυνο!»

Όμως η δική μου γενιά ξέρει, εντάξει; Ξέρουμε τα πάντα! Κι έτσι έχω σαφώς μεγάλη ευθύνη σε περίπτωση που κάτι πάει κατά διαόλου με την ανατροφή σου. Από νομική άποψη δεν θα γίνει αποδεκτό ότι λειτουργούσα καλή τη πίστει. Γιατί θα μου πουν: «Φίλε, θα μπορούσες να το είχες ψάξεις στο διαδίκτυο». Και... ναι, θα έπρεπε να το είχα ψάξει εκεί. Και θα λέω: «Θεέ μου, γιατί δεν έκανα απλώς μια αναζήτηση στο διαδίκτυο;»

Γαμώτο.

Απλώς δεν θέλουμε να κάνουμε λάθη. Αυτό είναι όλο. Είμαστε μια ολόκληρη γενιά που μεγάλωσε και καθένας μας εξειδικεύτηκε σε ένα δυο πράγματα. Κάνουμε αγορές μέσω διαδικτύου, έχουμε έκπτωση φόρου όταν ανακαινίζουμε το σπίτι μας, έχουμε τον προσωπικό μας γυμναστή και στήριξη από την Apple. Δεν κάνουμε διάφορες δοκιμές στα τυφλά, τηλεφωνούμε σε κάποιον ο οποίος γνωρίζει καλά το θέμα που μας απασχολεί. Η φύση δεν μας προετοίμασε για σας.

Κι έτσι ψάχνουμε στο διαδίκτυο μέσα από μηχανές αναζήτησης. Μπαίνουμε σε φόρουμ και διαβάζουμε ολόκληρα κατεβατά. Τηλεφωνούμε σε υπηρεσίες κέντρων υγείας ακόμη κι όταν χτυπάτε ελάχιστα το κεφάλι σας στην άκρη ενός τραπεζιού και ρωτάμε

αν αυτό θα σας αφήσει κάποιο ψυχολογικό πρόβλημα, γιατί δεν θέλουμε να ρισκάρουμε να μην περάσετε τα μαθηματικά δεκαέξι χρόνια από σήμερα, και να μπούμε στη διαδικασία να αναλογιζόμαστε αν αυτό οφείλεται σε μετατραυματικό στρες. Δεν θέλουμε να έχουμε την ευθύνη επειδή βγαίνατε από το σπίτι και παίζατε όλη νύχτα με πλαστικά όπλα και ιπτάμενα αυτοκινητάκια, αντί να κάθεστε μέσα και να διαβάζετε τα μαθήματά σας.

Γιατί σας αγαπάμε.

Περί αυτού πρόκειται. Θέλουμε να γίνετε καλύτεροι άνθρωποι από εμάς. Γιατί αν τα παιδιά μας δεν γίνουν καλύτερα από εμάς, τι νόημα έχουν όλα αυτά; Θέλουμε να γίνετε πιο καλοί από εμάς, πιο έξυπνοι, πιο ταπεινοί, πιο γενναιόδωροι και λιγότερο εγωιστές. Θέλουμε – στο μέτρο των δυνατοτήτων μας – να σας παρέχουμε τις καλύτερες προϋποθέσεις. Εφαρμόζουμε τεχνικές για εκπαίδευση ύπνου, παρακολουθούμε διάφορα σεμινάρια, αγοράζουμε εργονομικές μπανιέρες και στριμώχνουμε στον τοίχο πωλητές παιδικών καθισμάτων αυτοκινήτου κραυγάζοντας: «Θέλω το ασφαλέστερο! Το ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ, καταλαβαίνεις;» (Όχι πως το έκανα, μην ακούς τι λέει η μητέρα σου.)

Επιτηρούμε μέσα από κάμερες παρακολούθησης την παιδική σας ηλικία, σε βαθμό που το ριάλιτι *Big Brother* να εμφανίζεται σαν ένα απίστευτο θαύμα ακεραιότητας. Σας πηγαίνουμε να μάθετε κολύμβηση από μωρά και αγοράζουμε λειτουργικά ρούχα σε χρώματα που να μην προσδιορίζουν το φύλο και τρέμουμε στην ιδέα ότι μπορεί να κάνουμε λάθη. Ότι μπορεί να μη στεκόμαστε στο ύψος των περιστάσεων. Γιατί πριν γίνουμε γονείς, ήμασταν για πολύ καιρό οι μεγαλύτεροι εγωιστές της παγκόσμιας ιστορίας. Και ξαφνικά διαπιστώσαμε πόσο ασήμαντοι ήμαστε.

Όταν ένας άνθρωπος είναι απροετοίμαστος, γίνεται αφόρητη η συνειδητοποίηση ότι ανασαίνει μέσα από τα πνευμόνια του απογόνου του.

Θέλουμε να σας προστατεύουμε. Να σας γλιτώσουμε από όλες

τις απογοητεύσεις, τις αποτυχίες και τους άτυχους έρωτες. Στην ουσία δεν έχουμε ιδέα τι κάνουμε. Το να έχεις παιδιά είναι σαν να προσπαθείς να οδηγήεις μπουλντόζα μέσα σε κατάσταση με πορσελάνες, με τα δυο σου πόδια στον γύψο, μεθυσμένος και φορώντας στραβά μια κουκούλα στο κεφάλι, έτσι που να μη βλέπεις μπροστά σου.

Όμως προσπαθούμε, διάολε. Γιατί θέλουμε να είμαστε οι καλύτεροι γονείς που θα μπορούσαμε να γίνουμε. Αυτό είναι όλο.

Κι έτσι γκουγκλάρουμε. Τα πάντα.

Και νοιαζόμαστε για το περιβάλλον. Γιατί δεν κληρονομήσαμε τη γη από τους γονείς μας – όπως είπαν κάποιοι παλιότερα –, αλλά τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας. Το πιστεύουμε αυτό! Και είμαστε έτοιμοι να πολεμήσουμε γι' αυτό! Έχουμε αφίσες με Ινδιάνους που τα υποστηρίζουν όλα αυτά! Και αγοράζουμε καλύτερα αυτοκίνητα. Ταξινομούμε τα ανακυκλώσιμα στους κάδους τους. Εγκαθιστούμε ανιχνευτές κίνησης σε όλες τις λάμπες, για να σβήνουν αυτομάτως όταν δεν υπάρχει κανείς στον χώρο που βρίσκονται. Και μερικές φορές το παρακάνουμε. Το παρακάνουμε έχοντας τις καλύτερες προθέσεις, αλλά μερικές φορές θέλουμε πάρα πολλά. Προσπάθησε να καταλάβεις ότι η γενιά μου γίνεται μερικές φορές υπέρμετρα φιλόδοξη. Και μια μέρα μια ιδιοφυΐα αποφασίζει να εγκαταστήσει ανιχνευτές κίνησης για τις λάμπες στο δωμάτιο φροντίδας των βρεφών σε ένα εμπορικό κέντρο. Και οι λάμπες σβήνουν ύστερα από τριάντα δευτερόλεπτα.

Και τώρα είμαστε εδώ. Εσύ κι εγώ. Και τα κακά σου. Στο σκοτάδι.

Μιας και είσαι πολύ μικρός, δεν έχεις δει ακόμα αθλητές να αγωνίζονται στους κρίκους σε Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά κάπως έτσι θα ένιωθες αν καθόσουν στη λεκάνη της τουαλέτας και προσπαθούσες να ανάψεις ξανά τις λάμπες. Δεν μπορείς να διανοηθείς τι ιδιόμορφη ερμηνευτική προσέγγιση της χορογραφίας της *Λίμνης των Κύκνων* απαιτείται ώστε να καταφέρω να ανάψω και

πάλι το φως, έτσι όπως κρατώ στο ένα μου χέρι μια πάνα βαριά και ασήκωτη, στο άλλο χέρι μισό πακέτο υγρά μαντιλάκια καθαρισμού, ενώ στέκομαι στο ένα μου πόδι και με το γόνατο του άλλου ποδιού σε συγκρατώ για να μη γλιστρήσεις και πέσεις από το πτυσσόμενο τραπεζάκι.

Και τότε, ακριβώς σε αυτή τη φάση, είναι που αισθάνομαι ότι η γενιά μου ίσως το παρατράβηξε στο ζήτημα της φιλικής προς το περιβάλλον τεχνολογίας. Έτσι αισθάνομαι. Καταλαβαίνεις;

Νομίζω ότι καταλαβαίνεις.

Θέλω μόνο να ξέρεις ότι σ' αγαπώ. Όταν πια ενηλικιωθείς, θα συνειδητοποιήσεις ότι έκανα πολλά λάθη σε όλη τη διάρκεια της ανατροφής σου. Το ξέρω. Το έχω αποδεχτεί. Όμως θέλω να ξέρεις ότι έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα. Δεν άφησα τίποτα να πάει στην τύχη. Έβαλα όλες μου τις δυνάμεις.

Γκούγκλαρα μέσα μου κι έξω μου μέχρι τελικής πτώσεως.

Όμως ήταν πίσσα σκοτάδι μέσα σε εκείνο το δωμάτιο. Και παντού ολόγυρα τα κακά σου. Μερικές φορές πρέπει να πορεύεσαι με βάση το ένστικτό σου. Ειλικρινά σου το λέω, πρέπει να χαίρεσαι που καταφέραμε και βγήκαμε ζωντανοί από εκεί μέσα.

Αν ωρεθάνω, μην ξεχάσεις ποτέ:

1. Πήδα από το τρενάκι του λούνα παρκ.
2. Πάρε το σκοινί από την κρεμάλα και μόλις φτάσεις στο καράβι, πάρε το βαρέλι με το ρούμι.
3. Πάρε το μπουκάλι με το λάδι από το φανάρι.
4. Χρησιμοποίησε το λάδι με το σκοινί και το σκοινί με το βαρέλι. Πήγαινε στον μεγάλο πίθηκο του χιονιού και βάλε το βαρέλι κάτω από το χέρι του.
5. Όταν έρθει ο LeChuck και προσπαθήσει να σε κάψει, ρίξε στα μούτρα του πιπέρι για να φταρνιστεί πάνω στο σκοινί. Το σκοινί θα πάρει φωτιά, το βαρέλι με το ρούμι θα εκραγεί και ο LeChuck θα πεθάνει.

Και θα έχεις ολοκληρώσει με επιτυχία το παιχνίδι Νησί των Πιθήκων 3.

Η μαμά σου ας γυρίσει όσο θέλει αγανακτισμένη το βλέμμα της προς τα πάνω. Δεν ρισκάρω να χαθεί για πάντα αυτή η γνώση όταν πια θα έχει φύγει οριστικά η δική μου γενιά.